
ZAKON ŽIVLJENJA PRETOČEN U ZAKON PJEVANJA

(*LEX VIVENDI – LEX CANTANDI*)

DUŠKO TAMBAČA: *PISMO MOJA HRLI TAMO*, OMIŠ: FESTIVAL

DALMATINSKIH KLAPA, 2021.

»...Skladateljeva predanost prostoru i korijenima progovara melodijama što zrcale diferentnost glazbenog izričaja unutar širokog spektra raznolikih raspoloženja – od intimne liričnosti i skercozne ludičnosti do puntarske dramatičnosti...«

(dr. sc. Ivana Tomić Ferić o maestru Tambači)

Autorov *lex vivendi et lex cantandi* bitno determinira obrađivačke procese i preobrazbe u nova glazbena ruha. Oni poput dignutog kvasca djeluju *ab intra* (iznutra) dajući *čuti – vidjeti – osjetiti* ono neizrecivo pretočeno u obrade napjeva. Njegova je kreativnost duboko ukorijenjena u regionalni humus i crpi svoja nadahnuća ne samo iz lokaliteta i (mikro)regija klapskih krugova i bazena s prepoznatljivim odlikama područnih stilova, nego, i nadalje, iz životne zbilje u kojoj je ne samo promatrač već i aktivni sudionik koji duboko proživljava atmosferu napjeva u koju je životno uronjen. Njegove obrade aktualiziraju životne momente lučkih radnika, obrtnika i težaka u afektivnom izričaju životnih tragedija i komedija dionizijskih svečanosti, ali i kolendi i suptilnih molitava koje su ostale trajno zabilježene i aktualizirane autorovim genijem slušanja i filtriranja određenih stanja sa sintetičkom sposobnošću preobrazbe glazbenog ruha u obrađivačkom procesu. Njegov zapis nije samo semiološki na razini notnog znaka već je memorijski uvučen u dubine onoga o čemu zapis afektivno progovara, ali sa svim stilskim karakteristikama napjeva i s istančanim nervom za razotkrivanjem posebnosti samog izvorišta. Autor zaustavlja vrijeme te trajno upisuje u obrade pjesama sve ono što je zatiralo u njegovu srcu dok je »zunzila pisma« iz srca po splitskim kalama, pjacom, rivom, Dioklecijanovim podrumima, u konobama Varoša, Lučca, Manuša i Dobroga. Na taj način otkriva se kao melograf i obrađivač koji promišlja klapsku pjesmu kao sociokulturno – antropološki fenomen. Na tehničkoj je razini autor obrada stilski izjednačen, skladateljski varijabilan, formalno jasan, s gotovo klasičnim pristupom glazbenim elementima koje ekvilibrirano tretira u dvotaktnim frazama, malim rečenicama i određenim formalnim nepravilnostima. Glasovne grupe tretira prema urbanom i rustikalnom načinu pjevanja od pučkog klapskog solo početnog incizuma, dvoglasja, troglasja s pedalnim tonom, *bocca chiusa* i solo do proširenja dionica na divisi 2. tenora, divisi baritona i divisi basa

(pedalni tonovi u oktavi ili kvinti), unisonog 1. i 2. tenora. Kontrastne teme izrastaju iz početne, ali uglavnom, ritamski razvijenije, sekvencirajuće, dinamički i harmonijski gradirane teme uz čestu uporabu alteriranih tonova i kromatike. Treba izdvojiti i baritonsku dionicu koja »začinja« i daje svakoj pjesmi specifične melodijske prohode, kontrateme s kontraritamskim pomacima koji put u protupomaku, a češće u istom melodijskom luku s glavnom temom. Nadasve je zanimljiva ako se naslanja na ležeći basov ton (dominantu ili subdominantu), tvoreći homogene harmonijske prohode, stvarajući tako u višeglasju gusti emocionalni naboj harmonijskih prohoda koji za krajnji cilj imaju istaknuti kolorizam te izmjene harmonijskih napetosti i opuštanja. Spomenut ću samo nekoliko takvih napjeva koji, iako harmonijski statični, pulsiraju autorovim tretiranjem melodije na harmonijski i koloristički način (*Sridu stabal u Dubravi, Daj mi se napiti, Evo sviće bila zora, Žuta kosa odgojena, Kako moreš, vilo moja...*).

Iz svega ovoga da se zaključiti da se autor pojavljuje kao majstor tonskog oslikavanja riječi aktualizirajući je afektivnim uprizorenjem koje ostavlja trajan pečat na slušatelja. Svaki je napjev jedna duhovna iskra koja rasplamsava vatru u ognjištu srca koje je pohranilo, proživjelo i aktualiziralo našu dalmatinsku nematerijalnu baštinu. Zbog toga ovaj autorski pothvat u očuvanju nematerijalnog kulturnog dobra možemo i moramo okarakterizirati kao pobjedu duha i ovjenčati ga kao CORONA TRIUMPHALIS!

Izv. prof. art. Blaženko Juračić, mag. komp.